

kort & bondig

Legaal of moreel propere handen?

De onthullingen over de nakende afronding van operatie 'Propere Handen' zetten de zenuwen in het voetbal opnieuw op scherp. Opvallend is dat de federale overheid volop de voordelen van de professionele sportsector in vraag stelt. De Belgische voetbalbond en belangenvereniging Pro League laten dan weer geen moment onbenut om de eigen zelfregulerende initiatieven in de verf te zetten.

Nieuwe wetgevende en regulerende initiatieven zijn noodzakelijk, maar op zich onvoldoende om de verregaande normvervaging in het voetbal tegen te gaan. Zolang

de enorme financiële belangen gepaard blijven gaan met een gebrek aan controle, handhaving en de rationalisering van immoreel gedrag, zullen legale achterpoortjes gevonden en geopend blijven worden.

Een van de grote problemen in ons voetbal is dat het 'moreel' kompas van veel protagonisten geen onderscheid maakt tussen legaliteit en moraliteit. Alles wat wettelijk mogelijk is, is zonder meer toepasbaar en implementeerbaar. Nieuwe wetgevende en regulerende initiatieven zullen er nooit in slagen alle mogelijke achterpoortjes te sluiten. Er is meer nodig, zoals een cultuurverandering waarin de morele rationalisering van immoreel maar niet noodzakelijk illegaal gedrag zowel beter geïdentificeerd als effectiever aangepakt wordt.

Morele rationalisering komt in vele vor-

men en vindt in operatie 'Propere Handen' een schoolvoorbeeld van diens implementatie. Mechanismen zoals economische rechtvaardiging ('verregaande invloed makelaars is noodzakelijk om ons voetbal internationaal competitief te houden'), de diffusie van verantwoordelijkheid ('huismakelaars zijn deel van de voetbalcultuur en iedereen werkt er mee'), eufemistisch taalgebruik ('een vriendendienst in plaats van omkoping') en slachtofferontkenning ('niemand leed schade bij deze win-win-winstrategie') worden gretig gebruikt.

Zulke rationaliseringstechnieken zijn in principe gemakkelijk identificeerbaar. Ze counteren is een ander paar mouwen, maar niet onmogelijk. De belastingvoordelen en andere voordelen van de professionele voetbalsector worden terecht in vraag gesteld,

maar behalve afschaffing is er nog een andere optie: de weg van hervorming en verregaandere voorwaardelijkheid.

De potentieel enorme sociale return van ons voetbal zou de bestaande en hervormde voordelen beter kunnen verantwoorden als er meer ingezet wordt op goed bestuur en als transparantie, accountability en maatschappelijke verantwoordelijkheid beter in de praktijk gebracht worden. Alle voordelen hoeven niet noodzakelijk op de schop, maar het soms vrijblijvende karakter ervan is niet langer verdedigbaar wanneer de 'achterpoortethiek' ons voetbal blijft domineren.

Bram Constandt

Postdoctoraal onderzoeker sportfraude (UGent).